

Jordbruksmarkens användning 2009

JO0104

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde	2
A.3 SOS-klassificering	2
A.4 Statistikansvarig	2
A.5 Statistikproducent	3
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik	3
A.11 Statistik användning	3
A.12 Uppläggning och genomförande	4
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.1.1 Objekt och population	5
1.1.2 Variabler	5
1.1.3 Statistiska mått	5
1.1.4 Redovisningsgrupper	5
1.1.5 Referenstider	5
1.2 Fullständighet	5
B.2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6

2.2.3	Mätning	6
2.2.4	Svarsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	6
2.2.6	Modellantaganden	6
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	7
B.3	<i>Aktualitet</i>	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	7
4.1	Jämförbarhet över tiden	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	8
5.5	Upplysningstjänster	8

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Jordbrukets struktur

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se http://www.scb.se/templates/Standard_55322.asp

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Jordbruksverket
<i>Postadress:</i>	551 82 Jönköping
<i>Besöksadress:</i>	Vallgatan 8
<i>Kontaktperson:</i>	Ann-Marie Karlsson
<i>Telefon:</i>	036-15 59 33
<i>Telefax:</i>	036-34 01 96
<i>E-post:</i>	for- namn.efternamn@jordbruksverket.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Jordbruksverket
<i>Postadress:</i>	551 82 Jönköping
<i>Besöksadress:</i>	Vallgatan 8
<i>Kontaktperson:</i>	Daniel Persson
<i>Telefon:</i>	036-15 50 39
<i>Telefax:</i>	036-34 01 96
<i>E-post:</i>	for- namn.efternamn@jordbruksverket.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

-

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Uppgifter som härrör sig från enkätundersökningar gallras efter 10 år. Uppgifter från administrativa register berörs ej.

A.9 EU-reglering

Denna statistik är till viss del EU-reglerad då vissa arealer ska redovisas till EU enligt Rådets förordning (EEG) nr 837/90 av den 26 mars 1990 om medlemstaternas statistiska rapportering om spannmålsproduktion och Rådets förordning (EEG) nr 959/93 av den 5 april 1993 om medlemsstaternas statistiska rapportering om andra grödor än spannmål.

A.10 Syfte och historik

Sedan många år tillbaka genomförs statistiska undersökningar för att redovisa jordbrukets struktur i landet. En del av denna redovisning består i att belysa jordbruksmarkens fördelning och antalet företag med olika grödor i juni varje år. Fram t.o.m. 1999 baseras denna redovisning på den statistiska uppgiftsinsamling som gjordes till det s.k. lantbruksregistret (LBR) vid SCB. Fr.o.m. år 2000 används i denna statistik uppgifter om arealerna från Jordbruksverkets administrativa register avseende arealbaserade stöd (IAKS). Fr.o.m. år 2005 används i denna statistik uppgifter om arealerna från Jordbruksverkets datalager (DAWA) som baseras på stödansökningar.

A.11 Statistikanvändning

I Sverige används statistiken bl.a. av branschorganisationer, enskilda företag och Jordbruksverket som underlag för marknadsbedömningar, kalkyler, prognoser och utredningar. Inom EU används statistiken tillsammans med motsvarande statistik för övriga EU-länder som underlag för kalkyler, prognoser och utvärderingar.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken bygger i första hand på uppgifter i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd (ARARAT) avseende år 2009, men även på uppgifter från en enkätundersökning genomförd år 2007. Den preliminära och den definitiva statistiken baseras på något olika dataunderlag enligt följande.

De *preliminära uppgifterna*, som publicerades i juni år 2009 (JO10 SM 0902: Jordbruksmarkens användning 2009. Preliminära uppgifter), baserades på de uppgifter som fanns i ARARAT den 11 juni år 2009.

Den *slutliga statistiken*, som publiceras i mars år 2010 (JO10 SM 1001: Jordbruksmarkens användning 2009. Slutlig statistik), baseras på följande dataunderlag.

- För de företag som ansökt om arealbaserade stöd år 2009, används de uppgifter i ARARAT som ligger till grund för utbetalningar av dessa stöd.
- För de företag som inte ansökt om arealbaserade stöd år 2009, används uppgifter i en postenkät genomförd i juni år 2007.

A.13 Internationell rapportering

-

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns inga planerade förändringar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Denna statistik redovisar jordbruksmarkens fördelning på olika grödor och i olika regioner i Sverige enligt jordbrukarnas ansökan om arealbaserade stöd för år 2009 kompletterat med uppgifter från en särskild postenkätundersökning genomförd år 2007.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

I de *preliminära uppgifterna*:

- antal hektar för olika grödor

I den *slutgiltiga* statistiken:

- antal hektar för olika grödor,
- antal jordbruksföretag med odling av olika grödor

1.1.1 Objekt och population

Den population, som statistiken ska belysa, utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet vilka ingår i Lantbruksregistret. De företag som ingår i Lantbruksregistret i juni 2009 utgörs av företag som

- brukade mer än 2,0 hektar åkermark, eller
- innehade stora djurbesättningar - minst 50 kor eller 250 nötkreatur eller 50 suggor eller 250 svin eller 50 tackor eller 1 000 höns (inklusive kycklingar), eller
- innehade minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal för trädgårdsproduktion, eller
- innehade minst 200 kvadratmeter växthusyta för trädgårdsproduktion.

1.1.2 Variabler

- Antal hektar
- Antal jordbruksföretag

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av *totaler*.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I både de *preliminära* uppgifterna och den *slutliga* statistiken redovisas uppgifter totalt för riket samt uppdelat på

- län
- produktionsområden
- stödområden.

I den *slutliga* statistiken redovisas även uppgifter per storleksgrupp åker samt kommun.

Följande grödslag redovisas:

- *Spannmål*: höstvetete, vårvete, råg, höstkorn, vårkorn, havre, rågvete, blandsäd.
- *Baljväxter, grönfoder och vall*: ärter, åkerbönor m.m., konservärter, bruna bönor, grönfoder, slätter- och betesvall, frövall.
- *Potatis, sockerbetor och oljeväxter*: matpotatis, potatis för stärkelse, sockerbetor, höstraps, vårraps, höstrybs, vårrybs, oljelin.
- *Träda m.m.*: energiskog, trädgårdsväxter, andra växtslag, träda, outnyttjad åkermark, ospecificerad åkermark.
- *Betesmark (ej åker)*: betesmark, slätteräng, skogsbete, fäbodbete, alvarbete och outnyttjad betesmark, ospecificerad betesmark.

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna avser år 2009.

1.2. Fullständighet

-

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I de *preliminära* uppgifterna förekommer bearbetningsfel som bedöms ha obetydlig inverkan på statistikens tillförlitlighet. I den *slutliga* statistiken förekommer täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Dessa fel bedöms sammantaget ha obetydlig inverkar på statistikens tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

I de *preliminära* uppgifterna, som publiceras i juni 2009, har inte alla förändringar som jordbrukarna har rätt att göra i sina ansökningar hunnit att komma med. Jordbrukarna har fram till mitten av juni 2009 möjligheter att anmäla ändringar i sina ansökningar. Storleken av dessa ändringar beror bl.a. av hur stora höstsådda arealer som utvintrat. Dessutom finns det en del avvikelser vid gruppindelningen när det vid redovisningstillfället den 25 juni inte för alla arealer kunnat fastställas i vilka regioner de är belägna. Sådana arealer redovisas i detta SM som "Region obestämd".

2.2.1 Urval

Urvalsfel förekommer inte eftersom denna statistik baseras på uppgifter från samtliga enheter i den statistiska ramen.

2.2.2 Ramtäckning

Täckningsfelet i de *preliminära* uppgifterna följer dels av att alla företag som söker om arealbaserade stöd ingår (även företag med mindre än 2,01 ha åkerareal) dels av att det inte ingår några företag som inte ansökt om arealbaserade stöd.

Täckningsfelet i den *slutliga statistiken* har tidigare bedömts ha obetydlig inverkan på statistikens tillförlitlighet. Detta beror på att de uppgifter som ligger till grund för denna statistik sedan år 2000 väsentligen har hämtats från Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd, som innehåller uppgifter om grödarealer för jordbrukare som ansöker om arealbaserade stöd, och att den bedömning har gjorts att jordbrukarna söker stöd för i stort sett all åkermark i landet. Denna metod har använts för att jordbrukarna inte ska behöva uppge grödarealer mer än en gång varje år.

Denna metod att redovisa arealanvändningen har inneburit att ett antal jordbruksföretag, som under senare år inte har ansökt om stöd, kan ha avförts från statistikunderlaget trots att de drivits vidare. Vidare har ett antal nybildade jordbruksföretag, som inte ansökt om stöd, inte införts i urvalsramen. Detta innebär att det i urvalsramen har varit en undertäckning av målpopulationen, vilket avspeglade sig i den definitiva arealstatistiken för år 2005, då antal jordbruksföretag ökade när man ändrade stödsystemet för jordbruket.

2.2.3 Mätning

Mätfel förekommer i den grad uppgifterna i ARARAT är felaktiga. Arealuppgifter i de *preliminära* uppgifterna torde till stor del överensstämma med de verkliga grödarealerna. En orsak till avvikelser är att ansökan om arealbaserade stöd görs innan den egentliga sådden genomförs. Jordbrukarna hade fram till mitten av juni 2009 möjligheter att anmäla ändringar i sina ansökningar. Storleken av dessa ändringar beror bl.a. av hur stora höstsådda arealer som utvintrat.

Arealuppgifterna i jordbrukarnas ansökningar om arealersättningar kontrolleras årligen genom administrativa kontroller och kontroller i fält. I fält kontrolleras minst 5 % av alla jordbruksföretag och kontrollresultaten visar på små skillnader mellan uppgiven och verklig areal. Rimlighetsbedömningar görs av uppgifter som inkommer via postenkät. Den sammanlagda arealen på de företag som besvarade postenkäten utgjorde endast 0,3 % av den totala arealen.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall förekommer inte i de *preliminära* uppgifterna. Den *slutliga* statistiken baseras till en del på en enkätundersökning till jordbruksföretag som inte ansökt om stöd. Den totala åkerarealen på dessa företag var mindre än 0,3 % av den totala åkermarken och bortfallet bland dessa ungefär 5 %.

2.2.5 Bearbetning

Fel från bearbetningsprocessen bedöms vara små.

2.2.6 Modellantaganden

-

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

-

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Denna statistik redovisas varje år.

3.2 Framställningstid

En vecka för denna statistik.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Vid jämförelse mellan den slutliga statistiken innan år 2005 och den slutliga statistiken från år 2005 och senare, måste hänsyn tas till effekten av det ökade antalet stödansökningar år 2005 (se avsnitt 2.2.2 Ramtäckning).

De *preliminära* uppgifterna, som publicerades i JO 10 SM 0902 (Jordbruksmarkens användning 2009. Preliminära uppgifter) är jämförbar med motsvarande statistik för år 2008, som publicerades i JO 10 SM 0802 (Åkerarealens använd-

ning 2007. Preliminära uppgifter). Däremot är den inte helt jämförbar med den slutliga arealstatistiken. Detta beror på att i den definitiva arealstatistiken ingår arealer på jordbruksföretag som ingår i Lantbruksregistret, LBR, inklusive sådana som inte ansöker om stöd, medan i de preliminära uppgifterna ingår all areal för vilken arealbaserade stöd söks.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Uppgifter om jordbruksmarkens användning återfinns även i de statistiska meddelandena om skördestatistiken och dessa överensstämmer med några mindre undantag med de arealer som redovisas i denna arealstatistik.

Jämförbarheten torde vara god med motsvarande statistik för övriga EU-länder och de definitivt uppskattade grödarealerna för 2009 överensstämmer med några mindre undantag med de grödarealer för Sverige som Eurostat senare kommer att redovisa vid publicering av skörde- och arealstatistik för EU-länderna.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

-

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken presenteras i Statistiska meddelanden, JO 10 SM 1001 (slutliga statistik) på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under avdelningen Statistik samt på SCB:s webbplats www.scb.se. Vissa uppgifter publiceras även i Jordbruksstatistisk årsbok. De statistikuppgifter som översänds till EU:s statistikkontor Eurostat, publiceras i Eurostats publikation "Agricultural statistics. Quarterly bulletin" (ISSN 1607-2308) och på Eurostats webbplats.

5.2 Presentation

Presentation sker i form av tabeller samt korta textkommentarer.

5.3 Dokumentation

Denna produktbeskrivning utgör dokumentation över undersökningen.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB kan på beställning utföra specialbearbetningar av materialet, under förutsättning att urvalsstorleken så tillåter.

5.5 Upplysningstjänster

Frågor om undersökningen besvaras av Daniel Persson på Jordbruksverket, telefon 036-15 50 39, e-post statistik@sjv.se eller Jimmie Enhäll på Jordbruksverket, telefon 036-15 63 42, e-post statistik@sjv.se. För specialbearbetningar, kontakta Rolf Selander på SCB, telefon 019-17 66 27, e-post for-namn.efternamn@scb.se.